

**КОМУНАЛЬНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ХАРКІВСЬКА АКАДЕМІЯ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ»**

СХВАЛЕНО

Протокол Вченої ради КВНЗ
«Харківська академія неперервної
освіти»
№ 6 від 29.12.2025

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ КВНЗ «Харківська академія
неперервної освіти»
29.12.2025 № 109

ПРОГРАМА

продовженої навчально-методичної форми
підвищення кваліфікації
молодих фахівців психологічної служби

ВОРКШОП

**«ПРАКТИКИ ПСИХОСОЦІАЛЬНОЇ ПІДТРИМКИ
ВСІХ УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ»**

Харків-2025

Актуальність. З метою професійного розвитку працівників психологічної служби щодо збереження ментального здоров'я учасників освітнього процесу у 2026 році буде продовжено реалізацію регіонального проекту «Психосоціальна підтримка та психологічне забезпечення освітнього процесу в закладах освіти Харківської області в умовах війни та повоєнного відновлення». Однією з форм реалізації цього проекту є організація та проведення воркшопу для молодих фахівців психологічної служби за темою «Практики психосоціальної підтримки всіх учасників освітнього процесу».

Метою діяльності психологічної служби системи освіти України є збереження і зміцнення фізичного здоров'я, психічного та соціального благополуччя всіх учасників освітнього процесу: вихованців, учнів, студентів, батьків (законних представників), педагогічних та інших працівників. Переважна більшість молодих фахівців потребує допомоги з боку методичних служб та закладів післядипломної освіти в організації роботи, оволодіння практичними вміннями та навичками, необхідними для здійснення психологічного та соціально-педагогічного супроводу осіб, які переживають кризові події.

В умовах надзвичайних викликів щодо збереження цілісності й державності України, військової агресії РФ, питань забезпечення фізичної, психічної безпеки особистості, завдань консолідації суспільства та відновлення психічного здоров'я після тривалої дії стресових факторів величезного значення набуває діяльність практичних психологів і соціальних педагогів закладів освіти зі здобувачами освіти. Фахівцям психологічної служби потрібно глибше розуміти реакції на стрес і травми у дітей для здійснення психосоціальної підтримки, включно з поліпшенням захисних механізмів дітей, які зазнали страждань, травм і горя. Одним з найважливіших напрямів психосоціальної підтримки є надання першої психологічної та кризової психологічної допомоги дітям та педагогічним працівникам задля подолання негативних наслідків травмуючих подій та адаптації до нових обставин життя.

Пріоритетного значення набуває формування в учнів та педагогів навичок подолання стресу та тривожності, турботи про своє психічне здоров'я, розвиток стресостійкості та резильєнтності, а також розширення можливостей та підтримка батьків у догляді за їхніми дітьми під час воєнного стану в країні.

З метою надання методичної допомоги молодим фахівцям психологічної служби розроблено програму воркшопу «Практики психосоціальної підтримки всіх учасників освітнього процесу» з урахуванням вимог нормативних документів:

- розпорядження КМУ від 27 грудня 2017 року № 1018-р. «Про схвалення Концепції розвитку охорони психічного здоров'я в Україні на період до 2030 року»;
- листа Міністерства освіти і науки України від 29.03.2022 р. № 1/3737-22 «Про забезпечення психологічного супроводу учасників освітнього процесу в умовах воєнного стану в Україні»;
- листа Міністерства освіти і науки України від 04.04.2022 № 1/3872-22 «Про методичні рекомендації «Перша психологічна допомога. Алгоритм дій»;
- листа Міністерства освіти і науки України від 07.07.2025 №21/08-586 «Про методичні рекомендації «Пріоритетні напрями роботи психологічної служби у системі освіти України у 2025/2026 навчальному році».

Програма воркшопу включає методичну складову в форматі вебсемінарів (9 годин) і тематичний спецкурс-тренінг (6 годин). Усього – 15 годин (0,5 кредиту ЄКТС).

Мета: розвиток професійних компетентностей фахівців психологічної служби, а саме, особистої та навчальної (здатності до професійного розвитку, вміння планувати та управляти власним робочим часом), етичної (здатності дотримуватися принципів надання психологічної допомоги, усвідомлювати свої професійні можливості та діяти лише в межах рівня професійної підготовленості), соціальної (здатності будувати ефективну міжособисту комунікацію зі всіма учасниками освітнього процесу, критично оцінювати соціальні події і явища).

Завдання:

- ознайомити з феноменом психологічної травми та стресу під час війни, шляхами психосоціальної підтримки для зміцнення захисних факторів здобувачів освіти;

- розвивати вміння та навички надання першої психологічної допомоги;
- розвивати здатність застосовувати на практиці техніки стабілізації емоційного стану здобувачів освіти;
- оволодіння фахівцями психологічної служби арт-методами для надання якісної психосоціальної підтримки всім учасникам освітнього процесу;
- поглибити знання щодо практик роботи з педагогами, удосконалювати навички самодопомоги.

Очікувані результати: у процесі навчання фахівці психологічної служби розвинути та удосконалять такі професійні компетентності

- **особисту та навчальну** (здатність до професійного розвитку, вміння планувати та управляти власним робочим часом);
- **етичну** (здатність дотримуватися принципів надання психологічної допомоги, усвідомлювати свої професійні можливості та діяти лише в межах рівня професійної підготовленості);
- **соціальну** (здатність будувати ефективну міжособисту комунікацію зі всіма учасниками освітнього процесу, критично оцінювати соціальні події і явища).

Цільова аудиторія: практичні психологи та соціальні педагоги закладів освіти зі стажем роботи до 3-х років.

Термін роботи: 2026 навчальний рік.

Форми роботи: вебсемінар, вебсемінари-практикуми, тематичний спецкурс-тренінг.

Керівник: ЗАМАЗІЙ Юлія, завідувач Центру практичної психології, соціальної роботи та здорового способу життя, доктор філософії.

План роботи воркшопу для молодих фахівців психологічної служби «Практики психосоціальної підтримки всіх учасників освітнього процесу»

№ з/п	Тема	Форма реалізації	Кількість годин	Терміни проведення	Відповідальні
1.	Травма та стрес під час війни: принципи взаємодії з постраждалими та перша психологічна допомога.	Вебсемінар	3	лютий	Замазій Ю.О.
2.	Психосоціальні втручання для зміцнення захисних факторів здобувачів освіти: шляхи психосоціальної підтримки, техніки стабілізації емоційного стану.	Вебсемінар-практикум	3	квітень	Замазій Ю.О.
3.	Використання арт-методів в здійсненні психосоціальної підтримки здобувачів освіти.	Тематичний спецкурс-тренінг	6	травень	Замазій Ю.О.
4.	Збереження психосоціального благополуччя як основа надання якісної підтримки дитині в кризових ситуаціях: робота з педагогами, шляхи самодопомоги.	Вебсемінар - практикум	3	червень	Замазій Ю.О.
	Усього годин		15		

Юлія ЗАМАЗІЙ

Список використаних джерел

1. Буклет «Як допомогти собі справитися з наслідками стресу, викликаного ракетними обстрілами, війнами та терористичними діями». Режим доступу: <https://la-strada.org.ua/download/yak-dopomogty-sobi-spravytysya-z-naslidkamy-stresu>
2. Вправи для дітей та підлітків, які перебувають у стресовій ситуації, для зняття психоемоційного напруження. Режим доступу: <https://imzo.gov.ua/psychologichnyj-suprovid-ta-sotsialno-pedahohichna-robota/materialy-dlia-vykorystannia-v-roboti-pid-chas-voienynykh-diy/vpravy-dlia-ditey-ta-pidlitkiv-iaki-perebuvaiut-u-stresoviy-sytuatsii-dlia-zniattia-psykhoemotsiynoho-naprzhennia/>
3. Джерело педагогічних інновацій. Практичний психолог закладу освіти. Науково-методичний журнал. – Випуск № 4(36). – Харків: Харківська академія неперервної освіти, 2021. – 200 с.
4. Дбірка психологічних хвилинок різних авторів, які представлені на Youtube-каналі за покликанням: https://drive.google.com/file/d/1U9IDDq2MbBVRUEGLS_PEm66omxXqwbq/view
5. Етичний кодекс практичного психолога, прийнятий на І Установчому з'їзді Товариства психологів України 20 грудня 1990 року в м. Києві.
6. Лист МОНУ від 07.07.2025 №21/08-586 «Про методичні рекомендації «Пріоритетні напрями роботи психологічної служби у системі освіти України в 2025/2026 навчальному році».
7. Лист Міністерства освіти і науки України від 02.03.2017 № 1/9-119 «Щодо проведення в навчальних закладах кампанії з питань пропаганди психічного здоров'я».
8. Лист Міністерства освіти і науки України від 04.04.2022 № 1/3872-22 «Про методичні рекомендації «Перша психологічна допомога. Алгоритм дій» Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/news/metodichni-rekomendaciyi-persha-psiologichna-dopomoga-algoritm-dij>
9. Лист Міністерства освіти і науки України від 22.07.2024 №1/13007-24 «Про методичні рекомендації щодо соціалізації та інтеграції внутрішньо переміщених осіб у громадах».
10. Лист Міністерства освіти і науки України від 29.03.2022 р. № 1/3737-22 «Про забезпечення психологічного супроводу учасників освітнього процесу в умовах воєнного стану в Україні».
11. Лист Міністерства освіти і науки України від 30.11.2020 № 6/1427-20 «Про затвердження професійного стандарту «Практичний психолог закладу освіти».
12. Наказ Міністерства освіти і науки України «Про затвердження положення про психологічну службу системи освіти України» від 22.05.2018 № 509.
13. Основи реабілітаційної психології: подолання наслідків кризи: Навчальний посібник. Том 2. Київ, 2018. 240 с.
14. Перша психологічна допомога. Посібник для членів загону швидкого реагування Товариства Червоного Хреста України м. Київ, 2017.
15. Посібник самопомогі (упорядники: Т. Ковалик, В. Чоботарь, О. Гуковський), в якому представлені вправи та техніки для розвитку саморегуляції. Режим доступу: <https://usp.community/news/571-posibnyk-samodopomohy-2>
16. Посібник «Коли світ на межі змін: стратегії адаптації. Психологічна підтримка вчителів та дітей у часи війни». Режим доступу: <https://drive.google.com/file/d/1r0qbJVj-lXfSjLtvzvJDeicK5YFI6wZL/view>
17. Про схвалення Концепції розвитку охорони психічного здоров'я в Україні на період до 2030 року. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2017 року №1018-р.
18. [Програма ментального здоров'я | Ти як?](#)
19. Психологічна допомога дитині у психотравмуючій ситуації. Методичний посібник. / Уклад. : Г.Б.Растроста . – Суми. НВВ КЗ СОППО : 2018. 64 с.

20. Психологічна підтримка та допомога дітям, які пережили травматичні події. Навчально-методичний посібник / Автори-упоряд.: Н. Вааранен-Валконен, Н. Заварова, за заг. ред. О. Калашник. Київ, 2022. 104 с.
21. Психосоціальна підтримка в кризовій ситуації : методичний посібник для педагогів / С. Богданов, О. Залеська. – К. : Пульсари. – 2018. – 76 с.
22. Способи саморегуляції емоційного стану [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: http://toplutsk.com/articles-article_151.html .